

RSS Dalarna (Avdelningen för Hälsa och välfärd)

Ledningsstöd och strategi

Hälsö- och sjukvårdsförvaltningen

Socialchefsnätverket

Datum: 260306

Diariernr: HSN2026/538

Uppdragsbeskrivning för processgrupp samsjuklighet länets kommuner

Innehåll:

1. Bakgrund	5. Krav på uppdraget
2. Syfte	6. Uppdragsorganisation
3. Mål	7. Finansiering och budget
4. Processgruppens uppdrag och ansvar	8. Tidsplan
	9. Förändringshantering
	10. Uppföljning

1. Bakgrund

I december 2020 gav 'Länschefsnätverket RSS ett utvecklingsuppdrag om samsjuklighet utifrån den statliga samsjuklighetsutredningen (SOU 2021:93; SOU 2023:5). Under projektet 2021–2023 gjordes en kartläggning som visade utvecklingsbehov i länet. En delrapport togs fram med flera åtgärdsförslag, där vissa prioriterades och genomfördes: utvecklingsarbete kring samordnad individuell plan (SIP) och kompetensinsatser om samsjuklighet. Samtidigt utreddes förutsättningarna för Mini Maria-verksamhet i Dalarna, vilket nu är i slutskedet inför uppstart. Division psykiatri och habilitering har de senaste åren gjort delkartläggningar, analyser och inlett utvecklingsarbete utifrån samsjuklighetsreformens intentioner inom delar av sin organisation. Länets kommuner har tillsammans arbetat fram ett kommungemensamt HVB-hem för unga med samsjuklighet som nu går in i uppstartsfas. Sammantaget har olika gemensamma utvecklingsarbeten bedrivits mellan huvudmännen och inom deras respektive organisationer, i linje med samsjuklighetsreformens intentioner.

Det har dock saknats en strategisk, långsiktig sammanhållen regional ledning och styrning på högsta tjänstemannanivå för omställningsarbetet inom samsjuklighetsområdet för länet (inklusive skadligt bruk och beroende).¹ Arbetet bedrivs nu till viss del inom befintliga samverkansstrukturer och organisationer, men utan ett samlat strategiskt ansvar för prioritering, riktning och uppföljning över tid.

Genomförandet av den nationella samsjuklighetsreformen och reformerandet av den svenska beroendevården ställer nu ökade krav på regioner och kommuner att utveckla och förbättra strukturer för samverkan och samordning. Samt förändrade arbetssätt, flexibla och lätt tillgängliga samtida och samordnade vård- och stödinsatser och sammanhållna

¹ **Definitioner:** Med *samsjuklighet* avses personer med samtidig psykisk ohälsa och skadligt bruk eller beroende. *Omställningsarbete* syftar här på de gemensamma och långsiktiga förändringsinsatser som region och kommuner genomför för att förbättra och samordna vård, stöd och omsorg för målgruppen med samsjuklighet, i enlighet med nationella reformer och riktlinjer.

vårdkedjor för målgruppen med samsjuklighet. Omställningen är ett långsiktigt prioriterat område nationellt, regionalt och lokalt och kräver en gemensam strategisk styrning och ledning mellan region och kommuner.

Mot denna bakgrund har beslut fattats om att etablera en regional processgrupp samsjuklighet.² Den regionala processgruppen ska utgöra en gemensam strategisk regional struktur för genomförandet av omställningsarbetet i samverkan, med uppdrag att långsiktigt leda och samordna omställningsarbetet riktat till länets kommuner och regionen som ett prioriterat område och uppdrag inom den befintliga samverkansstrukturen för länets högsta tjänstemannaledning, 'Länchefsnätverket'.³ Utöver upprättandet av en regional processgrupp ska Division psykiatri och habilitering, Division Primärvård samt länets kommuner upprätta tillhörande processgrupper för arbetet. Denna uppdragsbeskrivning beskriver processgrupp samsjuklighet för länets kommuners uppdrag.⁴

2. Syfte

Syftet med uppdraget är att etablera och vidmakthålla en gemensam, långsiktigt hållbar regional struktur för länets kommuners omställningsarbete inom samsjuklighet och skadligt bruk och beroende, i linje med reformens nationella inriktning och intentioner.

Uppdraget ska säkerställa att personer med samsjuklighet får samordnade, sammanhållna och jämlika insatser, genom tydlig ansvarsfördelning, effektiv användning av gemensamma resurser samt förbättrad kvalitet och tillgänglighet i kommunernas stöd- och omsorgsinsatser.

3. Mål

Arbetet inom processgruppen ska bidra till att:

- En gemensam regional struktur för sammanhållna, samordnade och jämlika insatser för personer med samsjuklighet är etablerad och fungerar i praktiken i länets kommuner.
- Kommunernas omställningsarbete bedrivs samordnat och i linje med nationella reformer, nationella riktlinjer samt identifierade regionala och lokala behov.
- Gemensamma regionala utvecklingsbehov identifieras, prioriteras och omsätts i konkreta utvecklingsinsatser.
- Förutsättningar skapas för långsiktig implementering, uppföljning och vidmakthållande av nya arbetssätt och samverkansformer.
- Systematisk uppföljning, analys och gemensamt lärande sker på regional nivå och används för fortsatt utveckling, prioritering och styrning.

² Länchefsnätverket 260129

³ [RSS samverkansstruktur](#)

⁴ Processgrupp `Samsjuklighet` inkluderar även allt arbete med skadligt bruk och beroende

4. Processgruppen uppdrag och ansvar

Processgruppen ansvarar för att på regional strategisk nivå leda, stödja, samordna och följa upp kommunernas omställningsarbete av samsjuklighetsreformen. Uppdraget omfattar planering, prioritering, genomförande, samordning och uppföljning av regionalt utvecklingsarbete riktat till länets kommuner.

Processgruppen ska:

- Säkerställa en gemensam regional inriktning för arbetet kopplat till samsjuklighet, skadligt bruk och beroende.
- Identifiera, prioritera och genomföra gemensamma utvecklingsinsatser
- Leda och stödja integreringen av omställningsarbetet i befintliga samverkans- och ledningsstrukturer.
- Vara mottagare av nationella uppdrag, rekommendationer och styrsignaler.
- Ta fram beslutsunderlag för styrgruppens behandling samt bidra till politisk förankring.
- Initiera frågor som rör större förändringar, principiella ställningstaganden eller avvikelser från beslutad inriktning.
- Initiera, samordna samt avsluta utvecklingsinsatser när mål uppnåts.
- Säkerställa systematisk uppföljning av genomförande, resultat och effekter.

Processgruppen består av utvecklingsledare från RSS samt utvalda deltagare från länets kommuner.

De olika processgruppernas struktur

Utöver de 3 processgrupperna finns den regionala processgruppen övergripande regionalt strategiskt formerad där utvecklingsledarna från respektive processgrupper ingår. De 3 processgrupperna arbetar sedan strategiskt och taktiskt ut riktat mot respektive organisation/er och ansvarar för genomförandet av tilldelade fördjupade uppdrag från den regionala processgruppen. Samt för att stödja implementeringen av omställningsarbetet lokalt.

Beskrivning av det regionala strategiska utvecklingsarbetet om samsjuklighets uppdragsorganisation samt kopplingen till RSS befintliga lednings och samverkansstruktur. Röd färg representerar huvudman Region Dalarna, gul färg representerar huvudman kommun samt den gröna färgen representerar RSS Dalarnas samverkansstruktur.

Etableringsfas och initialt strategiskt prioriterade områden för processgruppen

- Formerandet av processgruppen, fastställande av dess arbets- och mötesformer samt planering av utvecklingsarbetet.
- Framtagande av kommunikationsplan för spridning av information, förankring och implementering av det gemensamma omställningsarbetet ut till länets kommuner
- Gemensam regional nulägesanalys kommuner och region: målgruppen, omfattning av behov, insatser, samverkansanalys, identifiering och prioritering av utvecklingsområden etc.
- Klargörande av kopplingar till befintliga strukturer, redan pågående omställningar och initiativ.
- Gemensamma förberedande utvecklingsarbeten inför steg 1 av reformens genomförande, lagförändringar av huvudmannaskap. Kommunernas ansvar framåt, psykosocial behandling/insatser etc.

5. Krav på uppdraget

För att uppdraget ska kunna genomföras ska:

- Processgruppen bemannas med utvalda representanter med mandat på strategisk nivå från länets kommuner, med uppdrag att företräda länets kommuners perspektiv.
- Utvecklingsledare från RSS leda och samordna processgruppens arbete.
- Processgruppen ha ett tydligt definierat mandat i förhållande till styrgrupp

- Beslut och prioriteringar dokumenteras, förankras, kommuniceras och omsätts i berörda verksamheter.
- Representanter i processgruppen ha tydligt avsatt tid för uppdraget.

6. Uppdragsorganisation

Roller och ansvar

Roll	Beskrivning/Ansvar
Beställare	Socialchefsnätverket genom dess styrgrupp.
Uppdrags ägare	'Socialchefschefsnätverket genom styrgrupp. Ansvarar för beslut och förankring i frågor av större strategisk betydelse
Styrgrupp	Styrgruppen för Socialchefsnätverket utgör även styrgrupp för processgrupp länets kommuner
Uppdragsledare	RSS Dalarna genom utvecklingsledare för länets kommuner; sammankallande och leder den regionala processgruppen samt ansvarar för att initiera förankring, dialog och återrapportering till styrgruppen i samråd med övriga utvecklingsledare i den regionala processgruppen.
Mottagare	Socialchefsnätverket och länets kommuner

Styrgruppens ansvar

Styrgruppens ansvar är att säkerställa att uppdraget når syfte, mål och resultat.

Styrgruppen beslutar om:

- Övergripande strategisk inriktning och långsiktiga mål för arbetet.
- Principiella ställningstaganden gällande ansvarsfördelning och beslutsprocesser samt större förändringar som påverkar samverkansstrukturens arbete.
- Former, innehåll och tidpunkt för politisk information och förankring.
- Fördelning av gemensamma regionala resurser och budgetramar för uppdraget.
- Former för uppföljning av arbetet.

7. Finansiering och budget

Utvecklingsledaren för länets kommuner finansieras av de länsgemensamma medlen inom det prioriterade området samsjuklighet utifrån den statliga överenskommelsen om psykisk hälsa och suicidprevention. Detta inkluderar även kostnader för spridnings och kommunikationsinsatser inom ramen för uppdraget.

8. Tidplan

Uppdraget är långsiktigt och gäller från beslutsdatum och löper tills vidare, så länge behov finns. Styrgruppen beslutar om när uppdraget anses slutfört.

9. Förändringshantering

Förändringar av mål, avgränsningar eller resurser för uppdraget beslutas av styrgruppen.

Processgruppen ansvarar för:

- Strukturerad och transparent hantering av förändringar.
- Dialog och förankring med berörda ledningsnivåer och verksamheter.
- Kommunikation om beslutade förändringar och deras konsekvenser.
- Identifiering och hantering av risker och hinder i omställningsarbetet.

10. Uppföljning

Styrgruppen ansvarar för att initiera och följa upp det strategiska utvecklingsarbetet för processgruppen. Uppföljningen ska säkerställa måluppfyllelse, bidra till lärande och ligga till grund för fortsatt utveckling och prioritering.

Uppföljning av processgruppens arbete ska ske:

- Löpande, som en integrerad del av processgruppens arbete.
- Årligen, genom en samlad uppföljning och återsrapportering som kan ligga till grund för fortsatt inriktning, prioriteringar och eventuell justering av uppdraget.

Resultatet av uppföljningen ska användas som underlag för prioriteringar, inriktningsbeslut, vidare förankring inom RSS samverkansstruktur samt vid behov för information till övergripande lednings- och politiska nivåer.